

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านโคกโก

ตำบลโตะเต็ง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีความห่วงใย ในชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรในจังหวัดนครราชสีมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อเกษตรกรผู้ยากไร้ ซึ่งขาดความเข้าใจในการทำงานเกษตร และว่างงาน จึงมีพระราชดำริกับผู้ช่วยเลขาธิการสำนักพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ (นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ และคณะ) ให้ประสานงานกับจังหวัดนครราชสีมา จัดหาที่ดินจัดทำฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ ได้ที่สาธารณประโยชน์ตั้งอยู่ที่บ้านโคกโก หมู่ที่ ๒ ตำบลโตะเต็ง อำเภอสหัสขันธ์ ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ ๓๑๔ ไร่ ๒ งาน อยู่ในความดูแลรักษาของกระทรวงมหาดไทย (ที่สงวนเลี้ยงสัตว์ป่าโคกโกล้งเสาะสาธารณประโยชน์) เพื่อจัดทำฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

หน่วยงานกรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานร่วมดำเนินการ รับผิดชอบงานด้านพืชและเห็ด สนับสนุนการวิจัยพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่โครงการฯ จัดหาพันธุ์พืชมาสนับสนุนเพื่อวางแผนการผลิตและการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และให้คำปรึกษา แนะนำ การปลูกพืชและการเพาะเห็ด

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๑) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติ และถ่ายทอดความรู้อาชีพการเกษตร
- ๒) เพื่อสนับสนุนแรงงานที่ว่างงาน ให้สามารถนำความรู้กลับไปปฏิบัติอาชีพตามความต้องการของตนเอง
- ๓) เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารที่ได้มาตรฐานและมีคุณค่าทางโภชนาการ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อผลิตพืชปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถเลี้ยงตนเองได้และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร และให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้การทำเกษตรด้านการเพาะเห็ด

๔. เป้าหมาย

บ้านโคกโก หมู่ที่ ๒ ตำบลโตะเต็ง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา กรมพัฒนาที่ดิน

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

- ๑) หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครราชสีมา
- ๒) หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร	๔๒,๐๐๐ บาท
๖.๒ งบอื่นๆ (ถ้ามี)	-

๗. ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑) แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

ได้ดำเนินงานโครงการฯ โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ เมล็ดพันธุ์พืชผัก เมล็ดพันธุ์พืชไร่ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก และสารป้องกันกำจัดโรคแมลง ฯลฯ ให้แก่เกษตรกรผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ ที่เข้ารับการฝึกอบรมมาจำนวน ๑๐ ราย เพื่อจัดทำเป็นแปลงเรียนรู้การผลิตพืชผัก-พืชไร่ แล้วได้มีการติดตามจัดเก็บข้อมูล ให้คำแนะนำเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

๒) การฝึกอบรม

ได้ดำเนินงานโครงการฯ โดยการเข้าร่วมดำเนินการวางแผนการผลิตกับเจ้าหน้าที่ประจำฟาร์มฯ และได้มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชและการเพาะเห็ดแก่เกษตรกรผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ แล้วได้มีจัดฝึกอบรม หลักสูตร “การผลิตพืชผักให้ปลอดภัยจากสารพิษและการเพาะเห็ดในถุงพลาสติก” โดยมีเกษตรกรเป้าหมายจำนวน ๑๐ ราย เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครราชสีมา หมู่ที่ ๑ ตำบลปะลู่ อำเภอสว่างพสุธา จังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งได้มีการติดตามจัดเก็บข้อมูล ให้คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ เป็นระยะอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จากการประเมินผลการฝึกอบรมฯ โดยเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ จำนวน ๑๐ ราย พบว่า เนื้อหาการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชและการเพาะเห็ดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ๗ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐ ระดับมาก ๒ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ และระดับปานกลาง ๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าความเหมาะสมและความสามารถของวิทยากรอยู่ในระดับมากที่สุด ๙ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๐ และระดับมาก ๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าสื่อที่ใช้ประกอบการบรรยายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ๘ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐ และระดับมาก ๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าระยะเวลาที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ๖ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐ มีความเหมาะสมน้อย ๒ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ มีความเหมาะสมปานกลาง ๒ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าสถานที่จัดการถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมมากที่สุด ๗ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐ มีความเหมาะสมมาก ๒ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ และมีความเหมาะสมปานกลาง ๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐ การจัดเลี้ยงอาหารกลางวัน อาหารว่างและเครื่องดื่มมีความเหมาะสมและความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ๙ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๐ และระดับมาก ๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าเอกสารประกอบการถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ๗ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐ ระดับมาก ๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐ และระดับปานกลาง ๒ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ การติดต่อประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมและความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ๙ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๐ และระดับมาก ๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐ ความคาดหวังเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับก่อนการเข้ารับการถ่ายทอดความรู้ฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ๗ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐ ระดับมาก ๒ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ และระดับปานกลาง ๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐ และเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าได้รับประโยชน์หลังการเข้ารับการถ่ายทอดความรู้ฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ๙ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๐ และระดับมาก ๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ ได้รับความรู้การเกษตรแผนใหม่ นำตัวอย่างไปประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้และมีความอยู่ดีกินดี

๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ มีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล และการเพาะเห็ด

๙. ปัญหา / อุปสรรค

๑) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ

๒) ยานพาหนะที่จะใช้ในการปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ

๓) ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช ภูมิวิทยา และปฐพีวิทยา

ภาพ / กิจกรรม

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านโคกโก ตำบลโตะเต็ง อำเภอสู้หุงป่าดี จังหวัดนราธิวาส

แปลงต้นแบบ / แปลงสาธิต

การจัดการฝึกอบรม